

УДК 338.434

ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бикова Н.В., Банар Г.В.

Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

Досліджено основні принципи формування та використання активів агропромислових підприємств. Визначено ефективні напрями розвитку активів агропромислових підприємств у сучасних умовах.

Ключові слова: активи, основні засоби, оборотні активи, запаси, ліквідність.

Постановка проблеми. Сьогодні для будь-якого підприємства важливими є підвищення своєї платоспроможності. Одним із основних факторів, що призводить до високої платоспроможності є ефективне використання активів підприємства. Активи є основними факторами, що відіграють важливу роль при здійсненні операційної діяльності підприємства. Адже, саме від структури активів підприємства залежить його майбутня діяльність.

Агропромислові підприємства в економіці України відіграють важливу роль, у зв'язку з тим, що агропромисловий комплекс України є пріоритетним у розвитку економіки України. Тому, особливості формування та ефективного використання активів українських агропромислових підприємств є надзвичайно актуальним у сучасних господарських умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами формування та ефективного використання активів підприємства займалися як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Значний внесок щодо дослідження формування та використання активів підприємства зроблено наступними вченими: І.О. Бланком, О.М. Зеровою, В.В. Ковальовим, М.Р. Ковбасюк, Л.О. Омеляновичем, О.В. Хістєвою та іншими.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Але, сучасними науковцями розглянуті лише питання проблем класифікації активів, ефективності використання активів на торговельних та промислових підприємствах, вдосконалення планування і контролю використання активів підприємства. Питання щодо формування і ефективного використання активів на агропромислових підприємствах не розглянуті до глибини і обґрунтованості, що і зацікавило у подальшому дослідженні.

Мета статті. Метою написання статті є дослідження особливостей формування та ефективного використання активів агропромислових підприємств у сучасних умовах. Виконання сформульованої мети дослідження окреслило ряд завдань: визначення сутності активів агропромислових підприємств; оцінка особливостей формування та використання всіх видів активів агропромислових підприємств; окреслення напрямів ефективного використання активів агропромислових підприємств у довгостроковій перспективі.

Виклад основного матеріалу. Ефективне функціонування будь-якого підприємства засноване на необхідності мати основні засоби та оборотні кошти, які загалом формують активи підприємства. Науковці визначають поняття сутності активів виходячи із предмету та об'єкту дослідження. Вважаємо, найбільш універсальним є визначення активів підприємства за І.О. Бланком [1, с. 9], який визначає активи підприємства як економічні ресурси підприємства у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються у господарській діяльності підприємства з ціллю отримання прибутку.

Також, науковець І.О. Бланк окреслив десять основних характеристик, якими володіють активи, а саме, активами є: економічні ресурси, які використовуються у процесі здійснення господарської діяльності; майнові цінності, які формуються за рахунок капіталу, що в них інвестується; майнові цінності, які мають вартість, що може бути детермінована; економічні ресурси, які повністю контролюються підприємством; економічні ресурси, які володіють продуктивністю; ресурси, які генерують дохід; майнові цінності, які знаходяться у процесі постійного обороту; ресурси, використання яких пов'язано з фактором часу; ресурси, використання яких пов'язане з фактором ризику; майнові цінності, формування яких пов'язано з фактором ліквідності [1].

На нашу думку, розглянуті десять характеристик, якими володіють активи підприємства, необхідно трансформувати до агропромислових підприємств. При цьому необхідно враховувати такі фактори як: сезонність, термін зберігання запасів, особливості зберігання та особливі умови їхнього використання. Отже, характеристиками активів агропромислових підприємств є: продуктивність ресурсів; дохідність, що формується за умов виконання плану сезонності; формування та використання ресурсів з врахуванням фактору ризику; формування високоліквідних активів (рис. 1).

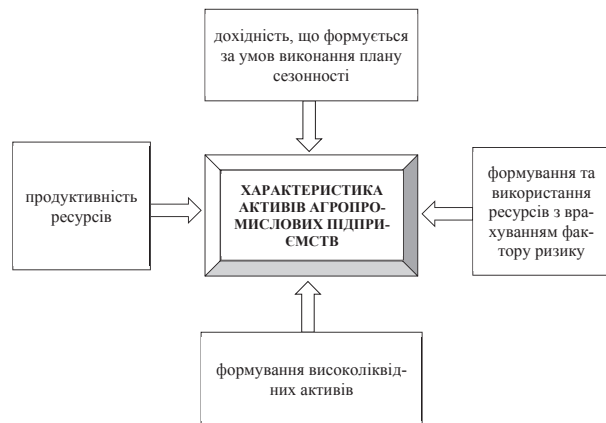

Рис. 1. Основні характеристики активів агропромислових підприємств

Джерело: розроблено авторами

З рисунку 1 можна зробити висновок, що продуктивність ресурсів в роботі агропромислових підприємств відіграє одну із найважливіших ролей при формуванні оборотності та ліквідності оборотних активів. Продуктивність активів агропромислових підприємств, в першу чергу, залежить від сезонності агропромислової продукції та фактору ризику

Формування виробничих запасів агропромислових підприємств за 2000-2012 роки, тис. тонн

№ п/п	Види виробничих запасів	2000	2005	2009	2010	2011	2012
1.	М'ясо та м'ясні продукти	1663	1597	1917	2059	2144	2210
2.	Молоко і молочні продукти	12658	13714	11610	11249	11086	11378
3.	Яйця	508	753	919	985	1079	1104
4.	Зерно	24459	38016	46028	39271	56747	46216
5.	Картопля	19838	19462	19666	18705	24248	23250
6.	Овочі та продовольчі баштанні	6195	7606	8976	8873	10562	10815
7.	Плоди, ягоди та виноград	1966	2133	2087	2154	2418	2465

Джерело: розроблено авторами за даними [2]

невиконання запланованого обсягу продукції із мініливістю середовища його формування.

Необхідністю дослідження формування та використання активів агропромислових підприємств є їх поділ на оборотні та необоротні. До необоротних активів агропромислових підприємств належать: техніка, споруди, приміщення для формування та зберігання продукції. До оборотних активів належать: запаси, дебіторська заборгованість, біологічні активи, грошові кошти та їх еквіваленти на інші.

Вважаємо, що важливими елементами формування оборотних активів агропромислових підприємств є виробничі запаси. Саме, їх формування в майбутньому впливає на прибутковість агропромислового підприємства. Тому, розглянуто обсяги формування виробничих запасів українських агропромислових підприємств протягом 2000-2012 років (таблиця 1).

Дані таблиці 1 показали, що у 2012 році порівняно з 2000 роком відбулося зростання за всіма статтями виробничих запасів, крім, молока і молочних продуктів. Зростання виробничих запасів свідчить про пріоритетність розвитку підприємств агропромислового комплексу. На рисунку 2 зображено динаміку структури формування обсягу виробничих запасів агропромислових підприємств протягом 2000-2012 років.

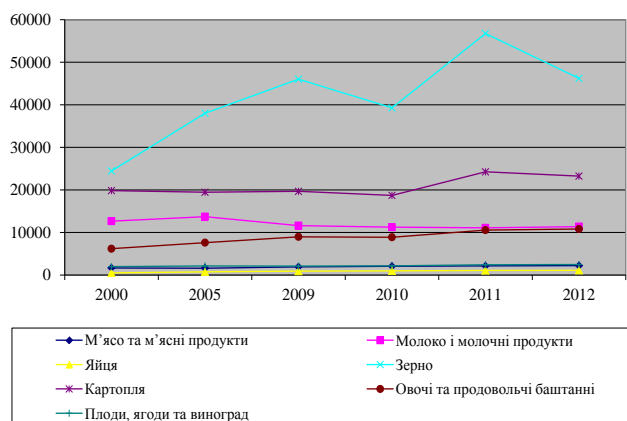

Рис. 2. Динаміка структури формування обсягу виробничих запасів агропромислових підприємств протягом 2000-2012 років

Джерело: розроблено авторами за даними [2]

Динаміка структури формування обсягу виробничих запасів агропромислових підприємств протягом 2000-2012 років, що зображено на рисунку 2, показало зростання всіх категорій, крім картоплі та

молока і молочних продуктів. Для визначення пріоритетності розвитку підприємств агропромислового комплексу виникла необхідність визначення рівня самозабезпечення агропромисловою продукцією у 2012 році (рис. 3).

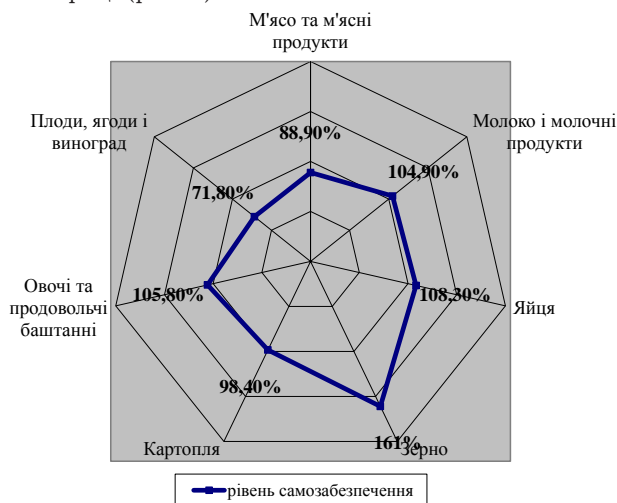

Рис. 3. Рівень самозабезпечення основними видами агропромислової продукції у 2012 році, %

За рівнем самозабезпечення України агропромисловою продукцією виявлено, що пріоритетними для української економіки є: молоко і молочні продукти, яйця, зерно, овочі та продовольчі баштанні. Саме, перераховані види продукції необхідно орієнтувати на зовнішній ринок. За рахунок пріоритетних видів агропромислової продукції можна буде отримати додатковий дохід.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, проаналізувавши формування основних видів активів агропромислових підприємств зазначимо, що: формування активів повинне відбуватися за наявності їх груп, що є обов'язковими для ефективного функціонування підприємства; формування оборотних активів повинне відбуватися за рахунок власного капіталу, що поповнюється за рахунок отриманого додаткового прибутку.

Для забезпечення ефективного функціонування агропромислових підприємств їх активи повинні знаходитися у постійному русі. Неперервність їх обороту повинна забезпечуватися інвестиційною діяльністю підприємств. Недостатність інвестиційних ресурсів може покриватися відволіканням засобів, що підтримуються для працездатного стану необоротних активів.

Список літератури:

1. Бланк І.А. Словарь-справочник финансового менеджера / И.А. Бланк. – К. : «Ника-Центр», 1998. – 480 с.
2. Сільське господарство України : Статистичний збірник / за ред. Н.С. Власенко. – К. : 2013. – 402 с.

Быкова Н.В., Банар А.В.

Черновицкий торгово-экономический институт

Киевского национального торгово-экономического университета

ФОРМИРОВАНИЕ И ЭФФЕКТИВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АКТИВОВ АГРОПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Аннотация

Исследованы основные принципы формирования и использования активов агропромышленных предприятий. Определены эффективные пути развития активов агропромышленных предприятий в современных условиях.

Ключевые слова: активы, основные средства, оборотные средства, запасы, ликвидность.

Bykova N.V., Banar H.V.

Chernivtsi Trade and Economic Institute of

Kyiv National Trade and Economic University

FORMATION AND EFFECTIVE USE DIRECTIONS AGRICULTURAL ASSETS ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS

Summary

In article analyses the basic principles of the use assets and agro-industries. In article determine the effectiveness of the development into the agro-industries assets in modern conditions.

Keywords: assets, fixed assets, current assets, inventories, liquidity.

УДК 338.001.36

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ РИЗИКУ ЙМОВІРНІСТІ БАНКРУТСТВА НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Быкова Н.В., Мороз Ю.Ю.

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

У статті розглядаються сучасні підходи до оцінки та управління ризиками ймовірності банкрутства на вітчизняних будівельних підприємствах. Запропоновано засади мінімізації ризику ймовірності банкрутства на підприємствах досліджуваної галузі.

Ключові слова: ризик, банкрутство, активи, прибуток, власний капітал.

Постановка проблеми. В умовах глобалізаційних перетворень для економіки України характерні динамічність і суперечливість ринкових перетворень. Для ринкового господарства характерними є зміни економічної ситуації, посилення чи послаблення конкурентної боротьби або спади ділової активності та низка інших факторів невизначеності. В цих умовах без врахування чиннику ризику в підприємницькій діяльності обійтися просто неможливо. Успіх підприємств залежить від того, наскільки правильно вони будуть орієнтуватися у цій складній обстановці, як точно зможуть передбачити і врахувати появу негативних факторів, що ведуть до втрат. При цьому завдання підприємства полягає не в уникненні ризику взагалі, а в передбаченні, оцінці і зведенні його негативних наслідків до мінімального рівня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження зарубіжних і вітчизняних учених показують, що в сучасних цивілізаційних процесах важливого значення набувають правильна постановка цілей і вміння передбачувати зміни в навколишньому середовищі. Окремі теоретичні питання цих проблем висвітлюються в працях відомих уче-

них Д. Аакера, І. Ансоффа, І. Бланка, В. Буянова, О. Градова, В. Герасимчука, П. Дойля, П. Друкера, О. Дубрової, С. Клименка, Е. Короткова, Б. Кузіна, М. Лакусти, Р. Мертона, І. Мазура, Г. Мінцберга, М. Портера, А. Рекитара, Д. Стрижакова, Г. Токаренко, А. Томпсона, В. Федоренко та ін., огляд яких наводить на висновок, що розвиткові кризових явищ на мікрорівні може протидіяти стратегічне прогнозування та своєчасна переорієнтація цілей залежно від тенденцій зовнішніх і внутрішніх чинників.

Виділення невирішених проблем. Далеко не всі аспекти процесу оцінки та мінімізації ризиків у підприємницькій діяльності України достатньо з'ясовані щодо глибини і обґрунтованості, що й викликає потребу їх подальшої розробки.

Мета статті полягає в розрахунку економічного ризику в діяльності деяких підприємств будівельної промисловості м. Чернівців та надання практичних рекомендацій щодо оцінки економічного ризику для підвищення соціально-економічної ефективності діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу. Проблема управління ризиком існує в будь-якому секторі госпо-